

Қазақстан Республикасы Президентінің "Біртұтас экономикалық кеңістікті қалыптастыру туралы келісімді жасасу туралы" Жарлығының жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 12 қыркүйектегі N 933 қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

Қазақстан Республикасы Президентінің "Біртұтас экономикалық кеңістікті қалыптастыру туралы келісімді жасасу туралы" Жарлығының жобасы Қазақстан Республикасының Президентінің қарауына енгізілсін.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Премьер-Министрі

**Қазақстан Республикасы Президентінің
Жарлығы Біртұтас экономикалық кеңістікті қалыптастыру
туралы келісімді жасасу туралы**

Қ а у л ы е т е м і н :

1. Біртұтас экономикалық кеңістікті қалыптастыру туралы келісімнің жобасы
м а қ ұ л д а н с ы н .
2. Біртұтас экономикалық кеңістікті қалыптастыру туралы келісім жасалсын.
3. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Президенті

Жоба

**Бірыңғай экономикалық кеңістік құру туралы
Келісімге қол қою туралы**

Қ а у л ы е т е м і н :

1. Бір экономикалық кеңістік құру туралы Келісімнің жобасы мақұлданын.
2. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Президенті

жоба

**Бірыңғай экономикалық кеңістік құру туралы
келісім**

Бұдан әрі Тараптар деп аталатын, Беларусь Республикасы, Қазақстан Республикасы, Ресей Федерациясы және Украина, өз халықтарының экономикалық және әлеуметтік ілгерілеуіне жәрдемдесуге, олардың өмір сүруін жақсартуға ұмтыла отырып; Тараптардың экономикасын нығайтуға және көп жақты экономикалық ынтымақтастықты бұдан әрі тереңдету және Бірыңғай экономикалық кеңістік құру (бұдан әрі - БЭК) жөніндегі өзара тиімді уағдаласушылықтарға қол жеткізу арқылы интеграциялық процесстерді күшейту үшін экономикалық реформаларды қатар жүргізе отырып олардың гормоналдық дамуын қамтамасыз етуге іс-қимылды ұмтылыспен; осы орайда Тараптардың олардың ықпалдастық процестерді одан әрі тереңдетуге дайындығын ескере отырып БЭК құру процесіне қатысуын айқындайтын құқықтарын м о й ы н д а й о т ы р ы п ;

мемлекет пен халықты байланыстыратын достық қарым-қатынасты растай отырып, халықаралық құқықтың жалпыға бірдей принциптері мен нормаларын негізге алып, олардың көркеюін қамтамасыз етуге тілек білдіріп;

Беларусь Республикасы, Қазақстан Республикасы, Ресей Федерациясы және Украина Президенттерінің 2003 жылғы 23 ақпандағы Мәлімдемелерін ескере отырып; төмендегілер туралы келісті:

1-бап

Тараптардың экономикасын тұрақты және тиімді дамыту және халықтың өмірін жақсарту үшін жағдай жасау мақсатында Тараптар БЭК құру процесіне кіріседі.

Тараптар Бірыңғай экономикалық кеңістік дегенді экономиканы реттейтін механизм құратын, бірыңғай принциптерге негізделген, тауарлардың, қызметтер көрсетудің, капиталдың еркін қозғалуын қамтамасыз ететін және бірыңғай сыртқы сауда және келісілген салықтық, ақша-кредиттік және валюталық-қаржылық саясатты тең құқықты бәсеке мен макроэкономикалық тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін ол қаншалықты қажет болса, соншалықты мөлшерде жүргізетін, Тараптардың кедендік шекараларын біріктіретін экономикалық кеңістік деп түсінеді.

Т а р а п т а р :

Тараптар экономикаларының халықаралық құқықтың жалпыға бірдей принциптері мен нормаларының, сондай-ақ ДСҰ ережелері мен принциптері базасында тұрақты дамуын қамтамасыз ететін Тараптар арасындағы сауда мен инвестицияның дамуына;

экономикалық әлеуеттердің бірлігі мен дамуын нығайтуға, сондай-ақ Тараптар экономикаларының сыртқы рыноктардағы бәсекелестікке қабілеттігін арттыруға жәрдемдесуге ұмтылады.

2-бап

Ықпалдасуды тереңдету міндеттерін кезең бойынша шешуді Тараптардың қабылданған міндеттерді орындауымен және мынадай тапсырмаларды іс жүзінде шешумен орындалады:

Тарифтік немесе тарифтік емес реттеу, бәсекенің бірыңғай ережелері, субсидтер және мемлекеттік қолдаудың басқа да ережелерін қолдану саласындағы бірыңғай саясат жүргізу базасында өзара саудада демпингке қарсы, өтемақылық және арнайы қорғау шараларын қолданбауды болжайтын алып қоюларсыз және шектеулерсіз, еркін сауда аймағын құру;

Техникалық регламенттер мен стандарттарды, санитарлық және фитосанитарлық нормаларды әзірлеу мен қолдану принциптерін біріздендіру;

Макроэкономикалық саясатты үйлестіру;

Тауарлардың, қызметтер көрсетудің, капиталдың және жұмыс күштерінің еркін қозғалуы үшін жағдайлар жасау;

Тараптардың заңнамаларын БЭК құру үшін қаншалықты қажет болса, соншалықты мөлшерде, сауда және бәсекелік саясатты қоса алғанда үйлестіру;

Табиғи монополиялардың (темір жол көлігі, магистральды телекоммуникациялар, электроэнергияны, мұнайды, газды тасымалдау саласында және басқа да салаларда), бірыңғай бәсекелік саясаттың қызметін реттеудің бірыңғай принциптерін құру және табиғи монополиялар субъектілерінің қызметтер көрсетуіне кемсітпеушілікпен қарау және тарифтердің тең деңгейін қамтамасыз ету.

3-бап

Тараптар осы Келісімнің 1 және 2-баптарында көрсетілген мақсаттар мен міндеттерге сәйкес осы Келісімге қоса берілген және оның ажырамас бөлігі болып табылатын Бірыңғай экономикалық кеңістік құру туралы тұжырымдамада көзделген іс-шараларды жүзеге асырады.

Тараптар осы Келісімді іске асыру мақсатында Бірыңғай экономикалық кеңістік құру жөніндегі Негізгі шаралар кешенін әзірлейді.

4-бап

БЭК құру мен қолданысқа енгізу процестерін үйлестіруді құрылымы ықпалдастық деңгейін ескерумен құрылатын тиісті орган жүзеге асырады.

БЭК-тің органдары мемлекетаралық элементтердің және соңғының мәнін біртіндеп арттыру арқылы Тараптар уәкілеттігінің бір бөлігін бірыңғай реттеуші органға беру принциптерінің үйлесуі негізінде құрылады.

БЭК-ті құруды үйлестіру мен басқаруды және мемлекетаралық деңгейде қолданысқа енгізуді Мемлекет басшыларының кеңесі (бұдан әрі - МБК) қамтамасыз етеді.

МБК шеңберіндегі әрбір қатысушы-мемлекеттер дауысының саны "бір мемлекет - бір дауыс" принципіне сүйене отырып бөлінеді. МБК-ның шешімі консенсуспен қабылданады.

Тараптар олар халықаралық шарттар негізінде өз өкілеттіктерінің бір бөлігін табыстайтын БЭК-тің бірыңғай реттеуші органын құрады. Оның шешімі Тараптардың орындауына міндетті болып табылады.

БЭК-тің бірыңғай реттеуші органында барлық мәселелер бойынша шешімдер дауыс өлшеу арқылы қабылданады. Әрбір Тараптың дауыс саны оның экономикалық әлеуетін ескеру арқылы айқындалады. Дауыстарды бөлу Тараптардың келісімдері негізінде белгіленеді.

Кез-келген Тарап МБК-ге БЭК-тің бірыңғай реттеуші органының шешімін қайта қарау туралы ұсыныс бере алады.

Жекелеген халықаралық шарттармен егер де шешімді қабылдау бір немесе бірнеше Тараптарға елеулі экономикалық қауіп төндіретін болса, өтемақы механизмі көзделетін болады.

5-бап

БЭК әртүрлі деңгейлі және әртүрлі жылдамдықты ықпалдастықты ескере отырып кезең бойынша құрылады.

Бір кезеңнен екінші кезеңге ауысуды Бірыңғай экономикалық кеңістік құру жөніндегі Негізі шаралар кешенінде көзделген іс-шараларды толық көлемде орындаған Тараптар жүзеге асырады.

Тараптар әзірлігіне орай Бірыңғай экономикалық кеңістік құруды және қолданысқа енгізуді қамтамасыз ететін халықаралық шарттарға қосылады. Осы орайда әрбір Тарап осындай халықаралық шарттарға қосылудың келісілген жалғаспалылығын сақтауы тиіс. Тараптардың біреу де басқа Тараптардың ықпалдастықтың мейлінше жоғары дәрежесіне жылдам жылжуына бөгет бола алмайды.

Әртүрлі деңгейлі және әртүрлі жылдамдықты ықпалдастық әрбір Тарап ықпалдастықтың қандай даму бағытында немесе жекелеген ықпалдастық іс-шараларында ол қатысады және қандай көлемде екендігін білдіреді.

6-бап

БЭК-ті құру мен қолданысқа енгізуді қамтамасыз етудің құқықтық негізі халықаралық шарттар мен Тараптардың мүдделерін ескере отырып және халықаралық құқықтың жалпыға бірдей нормалары мен принциптеріне сәйкес жасалған және қабылданған БЭК органдарының шешімдері болып табылады.

7-бап

Осы Келісімнің ережелерін түсіндіруге және/немесе қолдануға қатысты Тараптардың арасындағы даулар мен әртүрлі көзқарастар консультациялар мен келіссөздер жүргізу арқылы шешіледі.

8-бап

Осы Келісім оның мақсаттары мен принциптерін бөлісетін басқа мемлекеттердің қосылуы үшін осы Келісімнің барлық Тараптарымен келісілген жағдайларда ашық.

Қосылған мемлекет үшін осы Қаулы депозитарий осындай қосылуға келісімі туралы Тараптардың соңғы хабарламасын алған күнінен бастап күшіне енеді.

9-бап

Тараптардың өзара келісімі бойынша осы Келісімге осы Келісімнің ажырамас бөлігі болып табылатын және осы Келісімнің 10-бабында көзделген тәртіппен күшіне енетін жекелеген хаттамалармен ресімделетін өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

10-бап

Осы Келісім депозитарий Тараптардың оның күшіне енуіне қажетті мемлекетішілік рәсімдерді орындағаны туралы соңғы хабарламаны алған күнінен бастап күшіне енеді.

11-бап

Осы Келісім белгісіз мерзімге жасалады.

Әрбір Тарап осы Келісімнен депозитарийге одан шығатыны туралы жазбаша хабарламаны кемінде шығуына дейінгі 12 ай ішінде жіберіп шыға алады.

Осы Келісімнің депозитарийі Қазақстан Республикасы болып табылады.

Депозитарий бір ай мерзімде осы Келісімнің барлық қатысушыларын Қандай да бір Тараптың Келісімнен шыққаны туралы хабарлайды.

200__ жылы _____ қаласында орыс тіліндегі бір түпнұсқалы данада жасалды. Түпнұсқалы данасы осы келісімге қол қойған барлық мемлекеттерге оның куәландырылған көшірмелерін жіберетін Қазақстан Республикасының мұрағатында сақталады.

Жоба

Бірыңғай экономикалық кеңістік құрудың тұжырымдамасы

Бірыңғай экономикалық кеңістік құрудың тұжырымдамасы (бұдан әрі - Тұжырымдама) Беларусь Республикасы, Қазақстан Республикасы, Ресей Федерациясы мен Украинаның (бұдан әрі- қатысушы мемлекеттер) көп жақты экономикалық ынтымақтастықты тереңдету мақсатында Бірыңғай экономикалық кеңістік құру жөніндегі шараларының бағдарламасын білдіреді.

Бірыңғай экономикалық кеңістікті (бұдан әрі - БЭК) қатысушы мемлекеттер тауарлардың, қызметтер көрсетудің, капиталдың және жұмыс күшінің еркін қозғалысын қамтамасыз ететін бірыңғай қағидаттарға негізделген экономиканы реттеудің тетіктері жұмыс істейтін және тең бәсекелестік пен макроэкономикалық тұрақтылығын ұстауды қамтамасыз ету үшін қажетті шамада және көлемде бірыңғай сыртқы сауда мен келісілген салық, ақша-кредит және валюта-қаржылық саясаты жүргізілетін қатысушы мемлекеттердің кеден аумағын біріктіретін экономикалық кеңістік деп түсінеді.

I. Мақсаттары мен міндеттері

БЭК-ті құрудың мақсаты қатысушы мемлекеттердің тұрақты және тиімді дамуы мен халықтың өмір деңгейін жоғарлату үшін жағдай жасау болып табылады.

Қатысушы мемлекеттер мыналарға жәрдемдесуге ұмтылады:
халықаралық құқықтың жалпы мойындалған нормалары мен қағидаттары негізінде қатысушы мемлекеттердің экономикасын табанды дамытуды қамтамасыз ететін қатысушы мемлекеттер арасындағы сауда мен инвестицияларды дамытуға;
инфрақұрылымдық кешенді реттеу мен ықпалдастырудың үйлесімді жүйесін орнату жолымен кәсіпкерлік қызметті дамыту үшін мүмкіндіктер жасау;
қатысушы мемлекеттер экономикасының сыртқы рыноктардағы бәсеке қабілеттігін арттыру мақсатында қатысушы мемлекеттердің экономикалық әлеуеттерін біріктіру ж ә н е т о л ы с т ы р у .

Ықпалдастыруды тереңдету міндеттерін кезең-кезеңмен шешу қатысушы мемлекеттердің қабылданған міндеттемелерді орындауға және мына міндеттерді нақты ш е ш у г е н е г і з д е л е д і :

тарифтік және тарифтік емес реттеу саласында бірыңғай саясат жүргізу, бәсекелестіктің бірыңғай ережелері, қаражаттандыру және мемлекеттік қолдаудың өзге де нысандарын қолдану негізінде өзара саудада демпингке қарсы, өтемдік және арнайы қорғану шараларын қолданбауды болжайтын алусыз және шектеулерсіз еркін сауда а й м а ғ ы н қ ұ р у ;

техникалық регламенттер мен стандарттардың, санитарлық және фитосанитарлық нормаларды әзірлеу мен қолданудың қағидаттарын біріздендіру;
макроэкономикалық саясаттың үйлесімдігі;
тауарлардың, қызметтер көрсетудің, капиталдың және жұмыс күшінің еркін

қозғалысы үшін жағдай жасау;

сауда және бәсекелестік саясатын қоса алғанда, БЭК-тің жұмыс істеуі үшін қажетті шамада қатысушы мемлекеттердің заңнамаларын үйлесімдіру;

табиғи монополиялар (темір жол көлігі, магистральдық телекоммуникациялар, электр қуатын, мұнайды, газды тасымалдау саласында және басқа да салаларда) қызметін реттеудің бірыңғай қағидаттарын, бірыңғай бәсекелестік саясатты қалыптастыру және табиғи монополиялар субъектілерінің қызметтер көрсетуіне кемсітушіліксіз ену мен тарифтер деңгейінің теңдігін қамтамасыз ету.

II. Негізгі қағидаттар

БЭК-тің жұмыс істеуінің негізгі қағидаттары тауарлардың, қызметтер көрсетудің, капиталдың және жұмыс күштерінің қатысушы мемлекеттердің шекаралары арқылы еркін өтуін қамтамасыз ету, сондай-ақ келісілген макроэкономикалық саясатты және жекелеген салалар бойынша жалпы саясаттарды жүргізу болып табылады.

Тауарлардың еркін қозғалысы қағидаты еркін сауда режимін алуды жоюды және қатысушы мемлекеттердің келісілген әдістемесі, тарифтік емес шаралары негізіндегі кеден тарифтерін біріздендіру, жалпы кеден тарифтерін қалыптастырудың өзара саудадағы шектеулерін алу, үшінші елдермен тауарлар саудасын реттеудің құралдарын қолдануды көздейді. Өзара саудадағы демпингке қарсы, арнайы және қорғану шараларын қолдану тетіктері бәсекелестік және қаражаттандыру саласындағы бірыңғай ережелермен алмастырылатын болады.

Қызметтер көрсетудің еркін қозғалысын қамтамасыз ету қағидаты қызметтер көрсету рыногына және БЭК аясындағы жеткізушілердің қызметтер көрсетуіне толық енуді қамтамасыз ету және үшінші елдердің қызметтер көрсету рыногына және БЭК жеткізушілерінің қызметтер көрсетуіне ену бойынша келісілген саясатты жүргізу үшін жалпы ережелер мен әдістерді қалыптастыруды болжайды.

Қатысушы мемлекеттердің жеке тұлғаларын БЭК аясында кедергісіз өтуін қамтамасыз ету және халықаралық құқықтар және ДСҰ-ның нормалары мен қағидаттарын ескере отырып, үшінші елдерге қатысты келісілген көші-қон саясатын қалыптастыру жұмыс күшінің еркін қозғалысын қамтамасыз етудің қағидаты болып табылады.

Келісілген макроэкономикалық саясат жүргізудің қағидаты макроэкономикалық көрсеткіштер, оның ішінде ішкі бағалар, бірінші кезекте энерготасымалы және табиғи монополиялардың қызметтер көрсету тарифінің деңгейін теңестірудің конвергенциясын қамтамасыз етеді.

Жекелеген салалар бойынша жалпы саясат жүргізу қағидаттары Бірыңғай экономикалық кеңістік құру туралы Келісімді дамытуда әзірленген секторальдық келісімдер жасауды болжайды.

БЭК әртүрлі деңгейлік және әртүрлі жылдамдықты ықпалдасудың мүмкіндіктерін ескере отырып, кезең-кезеңмен қалыптасады.

Әртүрлі жылдамдықты ықпалдасу әр мемлекет ықпалдасудың өзара іс-қимылының әртүрлі деңгейінде тұрған қатысушы мемлекеттердің әртүрлі деңгейлік ықпалдасуына алып келетін қандай да бір халықаралық шартына қосылу сәтін дербес айқындауын білдіреді.

Әртүрлі деңгейлік және әртүрлі жылдамдықты ықпалдасу әр қатысушы мемлекет ықпалдасудың қандай даму бағытын немесе жекелеген ықпалдасу шараларына оның қатысатынын және қандай көлемде қатынасатынын дербес айқындауын білдіреді. Мемлекеттің дайындық шамасына қарай БЭК-тің қалыптасуы және жұмыс істеуін қамтамасыз ететін халықаралық шарттарға қатысу мүмкіндігі бар. Бұл жағдайда мемлекет халықаралық шарттар тізбесіне қосылудың келісілген кезектігін сақтауы тиіс. Мемлекеттің БЭК аясындағы қолданыстағы халықаралық шарттарға қосылуы үшін бұл халықаралық шарттарға қатысушы барлық мемлекеттердің келісімін талап етеді. Бұл ереже осы тұжырымдамамен айқындалатын БЭК-тің қағидаттары мен шарттарының жұмыс істеуіне қатысты болады.

БЭК-ті құрудың бір кезеңінен екінші кезеңіне өтуді Бірыңғай экономикалық кеңістік құру жөніндегі негізгі шаралар Кешенінің алдыңғы кезеңінде көзделген іс-шараларды орындаған қатысушы мемлекеттер жүзеге асырады.

Қатысушы мемлекеттердің бір біріне ұсынатын басымдықтар көлемін олар қатысушы болып табылатын БЭК-ті құру жөніндегі келісімдер айқындайды.

Қандай да бір қатысушы мемлекеттің ықпалдасуды дамытудың жекелеген бағыттарына немесе жекелеген ықпалдасу іс-шараларына қатыспауы немесе ішінара қатысуы басқа қатысушы мемлекеттердің ықпалдасуды дамытудың көрсетілген бағыттарын немесе жекелеген ықпалдасу іс-шараларын жүзеге асыруына кедергі болмауы тиіс.

Қандай да бір қатысушы мемлекеттік ықпалдасуды дамытудың жекелеген бағыттарына немесе жекелеген ықпалдасу іс-шараларына қосылуының ең кеш мерзімі БЭК-ке қатысушы мәртебесін өзгертпейді.

БЭК-тің негізін салушы мемлекеттердің (Ресей Федерациясы мен Беларусь Республикасы - Одақтас мемлекеттер, Ресей Федерациясы, Беларусь Республикасы және Қазақстан Республикасы - ЕурАзЭҚ мүшелері) ықпалдасуының әртүрлі деңгейлерін ескере отырып, ықпалдасудың ең жоғары деңгейлеріне өту мүмкіндігінің мерзімін әр қатысушы мемлекет дербес айқындайды.

Еркін сауда аймағын құруды аяқтау БЭК-ті құрудың бірінші кезектегі және негізгі кезеңі болып табылады.

БЭК еріктілік, экономикалық өзара пайдалылық, кемсітудің жоқтығы, құқықтық кепілдік, мақсаттар тоқайластығы, қабылданған міндеттемелер үшін жауапкершілік, ашықтық сияқты қағидаттарды ескере отырып құрылады.

III. Бірыңғай экономикалық кеңістікті құрудың негізгі бағыттары

БЭК халықаралық құқықтың жалпы қабылданған нормалары мен қағидаттарын, сондай-ақ Еуропа одағының тәжірибесі мен заңнамаларын ескере отырып, ықпалдасу деңгейін жоғарлату жолымен, экономикадағы қайта түрленуін, келісілген экономикалық саясат, экономика, сауда саласында және басқа да бағыттар бойынша заңнаманы үйлесімді ету және біріздендіру жүргізу жөніндегі бірлескен шараларды жүзеге асыратын қатысушы мемлекеттердің ілеспелігі арқылы бірте-бірте құрылады.

Ықпалдасудың бағыттары мен оларды іске асыру жөніндегі іс-шаралар әр қатысушы мемлекет үшін олардың орындалуының міндеттілігін, сондай-ақ оларды іске асыру механизмдері мен келісілген шешімдердің орындалмауына жауапкершілікті көздейтін тиісті халықаралық шарттар мен БЭК органдарының шешімдері негізінде а й қ ы н д а л а д ы .

БЭК-ті құру мынадай негізгі негізге алатын іс-шараларды жүзеге асыруды білдіреді:

тауарлар үшін алусыз және шектеусіз мыналар негізінде сауда режимін орнату:
- бәсекелестіктің және қаражаттандыруды қолданудың бірыңғай ережесі, сондай-ақ тарифтік және тарифтік емес реттеу саласында келісілген саясат жүргізу негізінде тауарлар мен қызметтер көрсетуді еркін өтімін көздейтін алусыз және шектеусіз еркін сауда аймағын құруды аяқтау жөніндегі кешенді шараларды іске асыру;

- жалпы кеден тарифтерін қалыптастыру;

- бәсекелестік саясат, табиғи монополияларды реттеу, оның ішінде табиғи монополиялар субъектілерінің қызметтер көрсетуге, қаражаттандыру және мемлекеттік қолдаудың өзге де нысандарына кемсітпеушіліксіз ету және тарифтердің тең деңгейін қамтамасыз ететін бірыңғай ережелерді айқындау;

- ДСҰ-ның нормалары мен ережелері негізінде тарифтік емес реттеу шараларын біріздендіру, үшінші елдерге қатысты оларды қолданудың біріздендірген тәртібін құру;

- өзара саудада тарифтік және тарифтік емес шектеулерді қолданбау;

- кейіннен оларды аяқталу кезеңінде жоя отырып, ішкі кеден шекараларында кедендік ресімдеу және кедендік бақылау тәртібін оңайлату;

техникалық регламенттер мен стандарттар, санитарлық және фитосанитарлық нормаларды әзірлеу мен қолданудың қағидаттарын біріздендіру;

қызметтер көрсету рыногына ену режимін ырықтандыру, мұндағы бар кедергілер мен шектеулерді бірте-бірте жою;

басым салалар мен өндірістерге инвестициялар тарту үшін қолайлы ахуал жасауға келісілген жағдайлар ;

санаткерлік меншікті қорғау саласында бірыңғай саясат жүргізу;
салық салу қағидаттарын үйлесімдіру, оның ішінде жанама салықтарды алусыз салудың келісілген қағидаттарына өту, салық пен жиындарды ішкі рынок пен ұлттық өндірушілерді қорғаудың құралы ретінде қолдануға жол бермеу;

ұлттық валюталардың өзара айырбасталымдығы және ұлттық валюталармен есептесуге өту, валюталық саясаттың жалғаспалы ырықтануы үшін жағдай жасау, ұлттық валюталардың валюталық бағамдарын орнатудың тетігін келісу, әсерлі төлем жүйесін қалыптастыру, қатысушы мемлекеттердің экономикалық жағдайларының жақсаруына қарай капитал қозғалысын ырықтандырудың деңгейін жоғарлату;

БЭК-ті құруды құқықтық ресімдеу мен қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдау;
шешімдерді қабылдаудың тетігін әзірлеу және қабылданатын шешімдердің орындалуын қамтамасыз ету.

Жоғарыда айтылған іс-шаралардың орындалуы Бірыңғай экономикалық кеңістікті құру жөніндегі Кешенді негізгі шараларды іске асыру арқылы қамтамасыз етіледі.

IV. ДСҰ-ға кіру жөнінде келіссөздер жүргізу кезіндегі өзара әрекет

Бірыңғай экономикалық кеңістікті құру мен оның қызметі ДСҰ-ның нормалары мен ережелерін ескере отырып, жүзеге асырылады.

Қатысушы мемлекеттер бұл ұйымға кіруі жөніндегі келіссөздердің әртүрлі кезеңінде тұрғандықтан ықпалдасудың әртүрлі деңгейлік және әртүрлі жылдамдықтың мүмкіндігін ескере отырып, ДСҰ-ға кіру жөнінде келіссөздер өткізу кезінде келісілген ұстанымдар тетігі әзірлеуі қажет. Бұл тетік мыналарды болжайды:

ДСҰ-ға кіру туралы келіссөздер барысын талқылау үшін тоқсан сайын консультациялар өткізу;

қатысушы мемлекеттердің келісілген шарттарда ДСҰ-ға кіруі.

Қатысушы мемлекеттер ДСҰ-ға кіру жөнінде келіссөздер жүргізу кезінде ұстанымдарды келісу тетігінің нақты нысандарын дербес таңдайды.

Қатысушы мемлекеттердің бірі ДСҰ-ға басқалардан бұрын кірген жағдайда ол: басқа қатысушы мемлекеттердің ДСҰ-ға жедел кіруіне жәрдемдесетін болады;

ДСҰ-ға кіру жөніндегі келіссөздер аясында басқа қатысушы мемлекеттерге талаптарды жылжытудан қалыс қалады.

V. Бірыңғай экономикалық кеңістік құрудың және шешімдер қабылдау тәртібінің институциональдық негіздері

БЭК-ті құру процесстерін үйлестіруді жекелеген шарттар негізінде құрылатын тиісті органдар жүзеге асырады. Органдардың құрылымы ықпалдасу деңгейін ескере отырып, құрылады.

БЭК-ті құруды мемлекетаралық деңгейде үйлестіру және басқаруды Қатысушы мемлекеттер басшыларының кеңесі (бұдан әрі - ҚМБК) қамтамасыз ететін болады.

ҚМБК аясындағы әр қатысушы мемлекеттердің дауыстар саны "бір мемлекет - бір дауыс" қағидатына орай бөлінеді. ҚМБК шешімдерін консенсус қабылдайды.

Қатысушы мемлекеттер халықаралық шарттар негізінде өз өкілеттіктерінің бір бөлігін табыстайтын бірыңғай реттеуші органды (Комиссияны) құрады. Оның шешімдері барлық қатысушы мемлекеттердің орындауы үшін міндетті болады.

Комиссия жалпы кеден тарифі немесе бәсекелестіктің бірыңғай ережелерінің қайсысы бұрын енгізілген сәтінен бастап өзінің жұмыс істеуін бастайды. Ықпалдасу процесстерінің дамуы және тереңдеуіне қарай бірыңғай реттеу органының өкілеттігі тиісінше ұлғаяды.

Комиссияда барлық мәселелер бойынша шешімдер дауыстар басымдылығымен қабылданады. Әр қатысушы мемлекеттік дауыс саны оның экономикалық әлеуетін ескерумен айқындалады. Дауыстарды бөлу және дауыс беру рәсімі қатысушы мемлекеттердің келісімі негізінде белгіленеді.

ҚМБК негізгі өкілетіктері:

БЭК аясында одан әрі ықпалдасудың келешегін айқындау;

Бірыңғай экономикалық кеңістік құру жөніндегі Негізгі шаралар кешенінің орындалуына бақылау жасау;

БЭК-ті құру үшін қабылданатын негізгі қағидаттар мен шаралардың қолданылуы мен сақталуын қамтамасыз ету;

үшінші елдерге қатысты сауда-экономикалық саясатын әзірлеу;

БЭК-ке жаңа мүшелерді қабылдау туралы шешімдер қабылдау;

БЭК-ке қатысушы мемлекеттердің кеден-тарифтік және бәсекелестік саясатын біріздендіру жөніндегі міндеттерді қою және Комиссияның баяндамаларын қарау;

БЭК-тің жұмыс істеуінің қағидатты мәселелері бойынша өзге де шешімдерді қабылдау болып табылады.

БЭК-тің талаптағыдай жұмыс істеуін және дамуын қамтамасыз ету үшін Комиссия өз құзыры шегінде:

БЭК-тің мақсаттары мен міндеттерін іске асыруды қамтамасыз етеді;

БЭК-тің мақсаттарына жету және міндеттерін орындаумен байланысты мәселелер бойынша шешімдер қабылдайды және қорытынды береді;

БЭК-тің мақсаттарына жетуге және міндеттерін орындауға қажетті нормативтік құқықтық актілердің жобаларын, әдістемелік материалдарды және басқа да құжаттарды әзірлейді;

өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

VI. Құқықтық, қаржылық және ақпараттық қамтамасыз ету

Қатысушы мемлекеттердің мүдделерін ескере отырып және халықаралық құқықтық жалпы қабылданған нормалары мен қағидаттарына сәйкес жасалатын және қабылданатын халықаралық шарттар мен БЭК органдарының шешімдері БЭК-тің қалыптасуы мен қызметінің құқықтық негізі болып табылады.

Ықпалдасудың әртүрлі жылдамдығын және әртүрлі сипатын назарға ала отырып, БЭК-тің халықаралық шарттары мен өзге де құжаттарының жобаларын дайындау жөніндегі жұмыстардың аяқталғаны туралы шешімдер егер, тиісті жоба ішкі жалпы өнім жиынтығының кем дегенде үштен екісі үлесінде болатын қатысушы мемлекеттердің кем дегенде үшеуімен келісілсе қабылданады.

Қатысушы мемлекеттер қабылданған шешімдердің іске асырылуы тетігін бекіту олардың орындалмағаны үшін санкция енгізу, сондай-ақ БЭК-ті құруға жіберілген олар жасасқан әрбір халықаралық шарттардағы дауларды шешудің тетігі қажеттігін мойындайды. Бұл құжаттар олардың ескертпелеріне жол бермеу туралы ережелерді қамтуы тиіс.

БЭК органдарын қаржыландыру бірыңғай реттеу органына қатысушы мемлекеттердің дауыс санына тең қатысушы мемлекеттердің үлестік жарнасы есебінен жүзеге асырылады.

БЭК-тің жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін экономикалық және құқықтық сипаттағы тұрақты жаңартылатын ақпарат шоғырланатын деректер қоры құрылады.

VII. Қорытынды

БЭК олардың БЭК аясында жасалатын және қолданыстағы халықаралық шарттардан туындайтын міндеттемелерді қабылдаған жағдайда, қатысушы мемлекеттердің келісімдерімен бекітілген макроэкономикалық және институциональдық өлшемдеріне сәйкес және барлық қатысушы мемлекеттердің келісімімен басқа мемлекеттер үшін ашық.

Кез-келген қатысушы мемлекеттің БЭК-ті қалыптастыру аясында қабылданған өз міндеттемелерін алдын ала реттей отырып, БЭК-тен шығу құқығына ие.

Қатысушы мемлекеттің БЭК-тен шыққан күнінен бастап БЭК аясында жасалған халықаралық шарттар мен қабылданған шешімдерден туындайтын осы қатысушы мемлекет алдындағы басқа қатысушы мемлекеттердің міндеттемелері күшін жояды.